KATKI

Devrimci Sosyal Demokrat

DARBEYE KARŞI GENEL İŞGAL!

* **TÜRKİYE'DE SOSYALİZMİN KAYMAKAMLARI (!)**

* **«Kırsal Kesim Reformu» na Dair Not**

* **İki «Aydınlık» Yazarı Hakkında**

YIL 6 - SAYI 25 - NİSAN 1976 FİYATI 5 LİRA

Bir Öykü

KİM TAKAR BÖYLE KAYMAKAMI?!...

Bir zamanlar, etrafı ormanlarla çevrili kasabanın birinde, ilerici mi ilerici, idealist mi idealist bir kaymakam varmış. Maiyyetindeki memurların, ve etrafını çeviren eşrafın ileri gelenlerine daima, milli serveti korumak, yurdu kalkındırmak, çalışmak, faydalı işler yapmak üzerine somut (!) nutuklar atar, nasihatlar verir, tavsiyelerde bulunurmuş.

Günün birinde, bir gece yarısı, kasaba etrafındaki ormanlarda —kasabayı tehdit eden— büyük bir yangın çıkmış. Bütün kasaba, resmi görevli, resmi görevsiz demeden ayağa kalkmış, akıllarına gelen araç ve gereçleri de beraberlerine alarak, doğruca kaymakamın kapısına dayanmışlar; başta güvenlik görevlileri ve itfaiye müdürü olmak üzere kaymakamı uyandırıp, karşısında esas duruşa geçmişler: «Efendim! Civardaki ormanlar tutuştu, alevler gittikçe yükseliyor ve yayılıyor; kasabamızda mevcut olan bütün araç ve gereçleri topladık getirdik; tedbir nedir? Emrinizi bekliyoruz.» demişler.

Kaymakam büyük bir telâşla: «Söndürün!» yanıtını vermiş...

Bu somut(!) öneriden pek birşey anlayamayan ahâliden, bazı güngörmüş tecrübeli kişiler, kaymakamın aklını başına toplaması ve engin(!) teorik görüşlerini bu somut duruma dair etkili pratik öneriler şekline indirgeyebilmesi için, eski pratiklerden bazı somut veriler nakledecek olmuşlar: «Biz evvelce —böyle yangınlarda— şöyle, şöyle yapardık» gibilerinden... Ama bakmışlar ki, kaymakamın değil düşünüp faydalı öneriler getirecek, diyalog kabul edecek hali bile yok... Gittikçe sesini yükselterek —bozuk bir plâk gibi— söndürün!... Söndürün!... diye yırtınıp duruyor...

Hemen kasabanın geleneksel hiyerarşisine dönülmüş. Bu hiyerarşinin —resmi, gayri resmi— liderleri ortaya çıkmış... Kısa bir tartışmadan sonra, ne yapacakları hakkında karara varmışlar...

Kasabalılar eski pratiklerden çıkarmış oldukları ilkel metodlarla yangını söndürmek üzere, ormanın yolunu tutarlarken, kaymakam bey,

arkalarından engin(!) teorik bilgisine dayanan önerisinin varyasyonlarını sıralayıp, —gittikçe yükselttiği sesiyle— somut(!) hedefi işaret edip duruyormuş: «Söndürün!. Söndürülmelidir! Çabuk söndürün!. Hemen söndürülmelidir!. Size söndürün dedim!..»

İki gün sonra, kaymakam beyin işaret ettiği somut hedef gerçekleşmiş(!) Yangın söndürülmüş. Kaymakam Bey, bağlı bulunduğu yüksek mevkilerden tebrikler de almış. Ama etrafında, değil eskisi gibi nutuklarını dinleyecek, selâmını alacak bir kasabalıyı bile bulamamış...

Zavallı kaymakamcık, somut önerisi(!) gerçekleşti diye, kasabalıların, heykelini dikeceklerini zannederken, bu şekilde tecrit olmasının, kasabada yapayalnız kalmasının sebebini bir türlü çıkaramamış. Ve hemen, aklının erdiği tek yola başvurarak, bağlı bulunduğu yüksek mevkilerden —borusunu öttürebileceği başka bir kasabaya— tayinini istemiş...

(Bu öykü, gerçektir; bir anıdan çıkarılmıştır.)

***

TÜRKİYE'DE SOSYALİZMİN KAYMAKAMLARI VE YÜKSEK HİMÂYELERİNDEKİ PROVOKATÖRLER

Bugün Türkiye solunda, nereden tayin edildikleri belli belirsiz bir takım adamlar var; emekçi kesime nutuk atma imkânları bol bol verilmiş kendilerine... Öyküdeki«kaymakam »gibi somut(!) önerilerde bulunuyorlar, hedefler gösteriyorlar millete... «Faşizmi durdurun!» diyorlar; «Hükümeti düşürün!» diyorlar; veya «Faşizm durdurulmalıdır!», «Hükümet düşürülmelidir!» diyorlar... Hatta «Sosyalist devrim yapın!» diyorlar...

Halbuki faşizmin durdurulmasında, çok çeşitli ve karmaşık bir sürü —taktik— yöntemler vardır. Hükümeti düşürmek ise, mesela parlamento içinde muhalefetin çoğunluk sağlaması ile olabilir; veya rezaletler ortaya çıkarılarak Hükümet üyelerini utandırıp (gelişmiş burjuva Parlamenter Demokrasi'lerinde başvurulan «skandal» taktiği) istifa mecburiyetinde bırakmak suretiyle olabilir; veya bir askeri darbe ile olabilir, v.b...

Şimdilerde, faşizmi durdurmak ve hükümeti düşürmek hedeflerine ulaşmak için, somut(!) bir yöntem de önermeye mecbur kaldılar: «Kitle hareketleri yapılmalıdır» veya «etkin kitle hareketlerine başvurulmalıdır» gibilerinden... Gidişât öyle gösteriyor ki, biraz daha sıkıştı-

rılıp, biraz daha somut konuşmak zorunda bırakılacak olurlarsa, pek çok «merd-i kıpti»», «sirkatini» söyleyiverecek...

«Kitle hareketleri»nden ve «etkin» tanımından kastedilen, bir «silahlı köylü ayaklanması (Maovâri)» mı?.. Şehir sokaklarında «barikat savaşları» mı?. Kalabalıkların, sokaklardaki «protesto yürüyüşleri» mi?. Mitingler mi?. Kapalı salon toplantıları mı?. «Etkin afişleme eylemleri(!)» mi?. v.b. Veya bunlardan hangileri?

Hangisi yapılırsa yapılsın; hepsi makbûlümüz; «hır» çıksın da nasıl çıkartılırsa çıkartılsın, diye düşünülüyorsa, böyle bir düşünce büyük bir «tezgâh»ın kamuflajı demektir. Çünkü bazı «kitle hareketleri» —tarihen sabittir ki— şekilleri itibariyle başarısızlığa, ajan-polis hakimiyetine mahkûmdur. Böyle kitle hareketlerini polis de ister; büyük bir gözdağı verilsin ve kitlelerde yılgınlık yaratılsın diye... Mesela, yukarıda saydığımız hareketlerden, «şehir sokaklarında barikat savaşı» veya —ufak bir tahrikle, kolayca bu hâle dönüşebilen— «büyük emekçi kalabalıklarının, sokaklardaki siyasi protesto yürüyüşleri» şeklindeki hareketler, «komünalist» tip hareketlerdir; ki 1871 Paris Komünü'nden beri bu tip hareketlerin —kendiliğinden de doğsa, samimi, idealist liderlerin rehberliğinde de sürdürülse— ancak provokasyonla sonuçlanabilecek bir hareket olduğu tarihen tescil edilmiştir.

«Yığın hareketi» diyince, ezilen yığınların, aynı zaman ve mekânda —koyun sürüsü gibi— biraraya gelerek eyleme geçmelerini anlamak, «köleler devri»nin anlayışıdır; «Spartaküs»ün anlayışıdır... Zaten o zamanın harpleri de, iki ordunun bütün askerlerinin, karşı karşıya gelip, teke tek —erkekçe(!)— vuruşmaları şeklinde olurdu.

Ama toplu tahrip vasıtalarının çok gelişmiş olduğu günümüzde, kitlelerin aynı zamanda ve dar bir mekân içinde, —Napolyon öncesi harpleri gibi— büyük kalabalıklar hâlinde döğüşmeye kalkmaları, «toplu intihar teşebbüsü»nden başka bir anlama gelmez. Onun için ajan-provokatörler, böyle olaylara «bayılır»lar...

Objektif şartların zoruyla yığınlar, —pek doğal ki— mahalli topluluklar hâlinde, «Ne yapmalı?» sorusunu sorup, cevap aramaya başlayınca, ajan-provokatörler de büyük bir «öfke yaratma» ajitasyonu ile faaliyete geçerler. Çünkü, pratikteki benzer sorunlar, mahalli topluluklarda «Ne yapmalı?» sorusuna, benzer yanıtlar, ve bu benzer yanıtlar da benzer hareketler ortaya çıkaracaktır. Benzer hareketlerde ortaya çıkacak olan mahalli liderler de, hem birbirleriyle, ve hem de bu hareketlere dayalı teoriyi geliştiren aydın kadro ile kolayca anlaşıp kaynaşabileceklerdir.

İşte, ajan-provokatörler böyle müsbet —doğan— gelişmeyi engellemek veya dejenere —tahrip— etmek için, yığınların en alt seviyeden somut —basit— sorunlarını, bulup uygulayacakları basit pratiklerle

çözmeye yönelmelerini engellemek için faaliyete geçerler; onlarda düşünce ve sağduyuyu yok edecek şekilde öfke yaratmak için ütopik hedefler göstererek, keskin görünüşlü fakat anlamsız sloganlar kullanarak, bir kışkırtıcı ajitasyon kampanyasına başlarlar.

Tabii —böylece— sırf ajitasyonla sağlanan fikir, görüş —veya öfke— birliğinin yönetim merkezi de, ajan-provokatörlerin karargâhı olur. Bundan sonra artık, ufak bir işaretle «sokaklarda bir öfke seli» yaratmak ve sonra da bu akışı bir lâğım çukurunda havuzlamak işten bile değildir...

12 Mart'tan önce, başı MDD'cilerin çektiği ajitasyon kampanyası, milleti dağlara çağırıyordu. Bu şekilde, dağlara çıkabilecek yürekte —iradede— olanlar, seleksiyona tâbi tutuldular; ve likide edildiler. Ve de anlaşıldı ki, köylünün dağlara gelmeye niyeti yok...

Ama bugün işçiler için, daha cazip tuzaklar hazırlanıyor. İşçiler, sokaklarda, yürüyüşlere, gösterilere davet ediliyorlar; hem de talebelerin, memur derneklerinin yaptıkları protesto yürüyüşleri örnek olarak gösterilip, özendirilerek...

İşçi Arkadaş!

Bu tuzakları iyi tanı; ve öfkene yenilme; küçük burjuva eğilimlerine kapılma!

Talebe ve memurların, haydi haydi esnafların eylemidir sokak yürüyüşleri... Onlara bu tür eylem hakkı, saman alevi gibi olan öfkelerini boşaltsınlar, «kurtlarını döksünler» diye —babaları (hâmileri) olan— hakim sınıf tarafından verilmiştir. O «baba»lar, sana bu hakkı vermez... Çünkü, bilir ki senin alacaklı olduğun hak ve bundan doğma kinin, hiç bir «öfke deşarjı» ile karşılanamaz... Seni bu tür eylemlere çağıranları iyi tanı; çünkü onlar, seni gerçek atılımlarından alıkoymak isteyen ve seni, yıldırmak için, hazırladıkları tuzağa çağıran ajan-provokatörlerdir...

Şimdilerde, 15-16 Haziran 1970 yürüyüşü, büyük gayretlerle idealize ediliyor; örnek işçi hareketi olarak gösteriliyor; fetiş yapılmak isteniyor... Koca, koca kitaplarla, bilimsel makalelerle(!) bu hareketin methiyesi, teorisi(!) yapılıyor...

Bu ajitasyon kampanyasında, TİP partisinin de büyük payı var... Bu tür hareketi, en önde savunan Yalçın Küçük'üyle, Parti Merkez Yayın Organında —imâlı şekilde de olsa— idealize eden Genel Başkan'ıyla, güçlü bir şekilde katılıyorlar bu kampanyaya...

İyi bil ki, 15-16 Haziran 1970 tipi hareketler, «Komünalist Provokasyon» hareketleridir... Tamamen kendiliğinden de ortaya çıkmış bu-

lunsa, —zahiri sebebi ne olursa olsun— küçük burjuva ideolojisi ile şarj olmuş bir işçi kitlesinin «öfke patlaması»ndan başka birşey değildir; dolayısiyle, hiç bir zaman, hiç bir hedefe ulaşabilecek bir hareket değildir...

KATKI

Not 1 : Öfke, cinnet demektir; otokritik'in kalkması, bütün frenlerin boşalması demektir. Öfkeli insan ve öfkeli kalabalıklar - gittikçe - hiçbir şeyden korkmaz olur ve bir «iradecilik» tırmanmasına girerler. Bu durumdaki insanlar ancak, en korkunç provokasyonları hedef olarak gösterenlerin yönetimini kabul edebilirler... Bunu biz devrimciler de biliriz, emperyalizmin beyinleri de bilir... Ama, 15 - 16 Haziran 1970 olayı üzerine devrimci teori (!) inşa etmeye çabalayan TİP partisi ideoloğu Yalçın Küçük Bey bilmez mi ki, «provokasyonlardan korkmamak» yollu ajitasyonlar yapar...

Not 2 : Geçtiğimiz ay çıkan ve 15-16 Haziran 1970 olayının övgüsünü yapan kocaman (!) kitabın önsözünden öğreniyoruz ki, pek çok yöneticisinin o olayın fiilen içinde bulunmuş olduğu DİSK sendikalar konfederasyonu, sözkonusu methiye kitabının hazırlanmasına yardımda bulunmayı reddetmiş... Bunu DİSK adına olumlu - uyanık - bir tavır olarak görüyoruz... Bütün uyanık işçi sınıfı mücahitlerine ve samimi sempatizanlarına, - aceleyle karara varıp kafalarında bir sentez oluşturmadan önce - yeni çıkmış bulunan **Türkiye'de Sosyalizm Akımının Maddi Temeli»** broşürünü de okumalarını, ve Türkiye'de emekçi hareketlerinin dökümü ve incelenmesine dair çıkacak olan diğer kitapları da sabırla beklemelerini - veya bu çabalara katılmalarını - tavsiye ederiz.

«MERAK»LILARA!...

Yürüyüş Dergisinin 50. sayısında, «... kimlerce çıkarıldığı «merak» konusu olan Katkı dergisi...» diyor...

Şimdi bizi aldı mı bir merak...

Acaba, Behice Hanım ve partisinin, bu Dergi ile bir ilişkisi var mıdır? Yoksa, bu Dergi, TİP partisinin konserine «hâriçten gazel»le mi katılıyor?

Çünkü Behice Hanım'ın, Katkı Dergisi'ni çıkaranları bilmemesine imkân yok... Meselâ, Katkı'nın 14-15 Mayıs-Haziran 1975 tarihli sayısında, Dergi'mizin sahibi A.E. Güran, TİP partisi kurulmadan önce «legal bir parti oluşturmak» hakkında, Behice Boran ile yaptığı görüşmeyi açıklamış ve Behice Boran'ın, Parti'sini, nasıl sekter bir tutumla kurduğunu belgelemişti.

Bu durumda, Behice Hanım ve Parti'si, Yürüyüş Dergisi ile ilişkili olup olmadığını, veya ne dereceye kadar olduğunu, vakit geçirmeden açıklamalıdır; ki Dergi'nin yazılarındaki sorumluluğun kime ait olduğu anlaşılsın. Çünkü bu ilişki hakkındaki «merak», o kadar yaygındır ki, yurt dışındaki yayınlardan bile «izhar» edilmektedir...

Ama «yurt dışına karşı sağır ol; yurt içinde kimseyi tanıma» taktiği ile «Yurt ve Dünya» sosyalistciliğine devam edilmek isteniyorsa, bunun ne kadar sürebileceğini «merak» dahi etmiyoruz...

«Yürüyüş» hiç merak etmesin; Katkı'yı ve çıkaranları, bütün yurt ve dünya bilir...

«Yürüyüş»ün bizi bilmemesi ise gayet normaldir. Çünkü «tarik» bir olmayınca, «refik» olunmaz; ve de Katkı, «Bab-ı Âli Rüfekâsı»ndan değildir; hiçbir zaman da olmayacaktır.

KATKI

HATİP VE SOYTARI

Ölümsüz hitabet şaheserleri hürriyet bahçelerinde yetişen nadir meyvalardır. Vicdanlara kelepçe ve ağızlara kilit vurulan bir ülkede hatip değil, soytarı yetişir.

«KIRSAL KESİM REFORMU»NA DAİR NOT

Burjuvazi bir dizi —radikal— reformlar yapmadan, egemenliğini sürdüremez... Bu reformlar dizisinin başında toprak ve tarım reformları gelir. Burjuva devriminin radikalize olduğu ve burjuva sınıfının merkezi iktidarı tek başına ele geçirdiği zamanlarda çeşitli toprak reformları görüyoruz. Ancak bu çeşitlilik, çıkarılan yasaların ifade şekilleriyle yani yüzeysel farklılıklarla kısıtlıdır. Merkezi iktidarı ele geçirmiş burjuvazinin yaptığı ilk «Toprak Reformları» temelde şu ortak karakteri haizdir :

Geniş toprak sahiplerini kapital sahibi şekline getirerek burjuvalaştırmak ve devrimde yandaş olarak alınan, —burjuva devriminin motor gücü— yoksul köylülüğü toprak sahibi yaparak ödüllendirmek...

Burjuvazinin daha ileri —gelişmiş— aşamalarda çıkardığı «Tarım Reformu» yasaları ise, «sanayi devrimi» ürünlerini kırsal kesime yaymak amacını güder; ve çok daha karmaşık bir yapıya sahiptir.

Bu aşamadan sonra, —bugün gelişmiş kapitalist ülkelerde gözlenen odur ki— burjuvazi «sanayi devrimi» ürünlerini kırsal kesime yaymakla, köylüleri işçileştirmekten başka, yani tüm toplumu sosyalist sürece hazırlamaktan başka birşey yapmamaktadır. Şayet Marksizm'in ana doğruları, realitede birer klişe olarak ortaya çıkarılabilseydi, en «şık» sosyalist devrimlerin, burjuvazinin bütün köylüleri işçileştirmesinden sonra yapılabileceği de söylenebilirdi.

Ancak realitede, öyle görüyoruz ki —çok yerde,— burjuvazinin nefesi bu kadar uzun süremiyor. Bu durumda işçiler, yoksul köylülükle ittifak yapıp merkezi iktidarı ele geçirmek zorunda kalıyorlar. Dolayısiyle böyle sosyalist devrimlerde, ilkel durumda bulunan köylü tabakaları için, ilk ve en ilkel toprak reformlarından başlayarak, bütün burjuva toprak ve tarım reformlarının geçici süreçler içinde ve birarada, karmaşık olarak uygulanması gerekli hale geliyor...

Şayet bugün Türkiye'nin —genel değerlendirmesinde— Burjuva Demokratik Devrim sürecine girdiği yargısına vardıksa, kırsal kesimde objektif durum şudur:

Çok zor şartlarda ve dış rüzgârların etkisiyle merkezi iktidara geçebilen cılız burjuvazi, devriminde kendisine yandaş olmuş —motor gücü olmuş— köylülere dahi hakkını verememiş yani en ilkel çeşitten bir «Burjuva Toprak Reformu» bile uygulayamamıştır... Buna bağlı olarak «sanayi devrimi»ni de yapamayan Türkiye burjuvazisi, iktidarını ancak kaba bir «zorbalık» biçiminde sürdürebildiği son dönemlerde, çok daha karmaşık ve çözümsüz bir hal almış olan bu ana sorununu, is-

mi güzel —ve uygun— fakat muhtevası «demagojik», «Toprak ve Tarım Reformu» yasalarıyla «örtbas» etmeye çalışmaktadır. Belli ki burjuvazinin nefesi tükenmiştir, ve toprak ve tarım reformlarını tek başına yapma olanağı yoktur... Halbuki, —objektif— gerçeklikte bu reformların —vakit geçirilmeden yapılması— gerekliliğini gösteren bâriz belirtiler vardır. Kırsal kesimde, ücretli tarım işçiliği ve kollektif çalışma gelişmektedir. Bunu örnek alan yoksul ve topraksız köylüler, —toprak sahibi olmak için değil— daha çok tarım alanında iş sahibi olabilmek ve sattığı emek değerini yükseltebilmek için yığınsal «işgal-boykot» hareketlerine girişmektedirler... Ama diğer taraftan, bu hareketlerin, sanayi kesimindeki işçilerin «işgal-boykot» hareketleri ile birleşse dahi, —şimdilik— bir sosyalist devrim sıçraması yapabilmesi olanaksızdır. Çünkü hâlen hem «sanayi işçisi», spesifik karakteriyle ortaya çıkmamıştır ve hem de köyden şehire kadar çok çeşitli küçük burjuva tabakalar, büyük bir atâlet ve direnç göstermektedir.

O halde, bu durumda, ne burjuva sınıfı ,merkezi iktidardan bahşedeceği bir yasa ile «Toprak ve Tarım Reformu» yapabilir, ne de köylülük, işçilerle birleşerek, radikal bir şekilde sosyalist devrim sürecini başlatabilir. Aynı şekilde, ne burjuvazi bu yoksul köylü atılımını —zor kullanarak— uzun müddet baskı altında tutabilir, ne de yoksul köylüler, ekonomik zorunluluğa dayanan bu hareketlerinden vazgeçip suskun durabilirler... Burjuvazi tarafından uygulanacak böyle bir «zor kullanma», yoksul köylülerin bu yığın atılımını, gerici ve bölücü akımların peşine takar... Zaten böyle bir durumdaki burjuvazinin «zor kullanma»sı, en gerici ve şoven bir «burjuva dikta»sı anlamındadır ki; bu da hemen karşısındaki yoksul köylülerin haklı ekonomik talepleri üzerine inşa ediliverecek, coşkulu, yeni bir milliyetçilik hamâsetinden cevabını alıverir...

Bugünkü —Burjuva Demokratik Devrim sürecine girmiş bulunan— Türkiye'de, kırsal kesimde —gereken— reform biçimi, aşamayı —veya devrimi— karakterize eden yığınsal köylü eylemleri realitesinin üzerinde şekillenmelidir. Bugünkü realitede varolan yığınsal köylü eylemleri, ve buna karşı harekete geçen gerici ve tutucu —rezistans— güçler, objektif olarak tespit edilip ilerici bir metodla ele alındığında, zorunlu olan kırsal kesim reformunun, ertelenmiş bulunan bütün burjuva toprak ve tarım reformlarını, alt şekiller ve geçici süreçler olarak ihtiva edeceği —ve bunların bütün güçlüklerini de aynen taşıyacağı— gerçeği de açıkça ortaya çıkar.

Evet, Türkiye'nin bugün geldiği noktada, objektif gereklilik, —en ilkel şekilde de olsa— tarım işçiliğinin doğmasına yolaçmıştır. Yoksul köylüler, tarlalarda yığınlar halinde ücretli olarak çalışmaktadırlar; ve bu örnek —veya deney— bütün yoksul köylülükte, tarım işçisi olmak

eğilimini doğurmakta, ve bu eğilim zaman zaman, işlenmeyen veya az işlenen kamu veya büyük ağa topraklarını —işlemek üzere— işgal etmek şeklinde, kendini açıkça göstermektedir.

Ama bununla beraber, burjuvazinin —değil radikal bir tarzda, uzun süreçler içinde dahi— en ilkel toprak reformunu bile tamamlayamamış olması, hâlâ eski büyük toprak sahiplerinin —bir ayağını şehire atmış da olsa— kırsal alanda «toprak mülkiyeti fetişi»ni kuvvetle savunmalarına ve büyük bir gerici, tutucu güç oluşturmalarına sebep olmaktadır. Halbuki bir burjuva devriminden hemen sonra, feodalite kalıntısı, bütün eski büyük toprak sahiplerinin —sülâlesiyle beraber— topraklarından arındırılıp —biraz zorla biraz özendirilerek— şehirlere sürüklenmesi gerekirdi; bu şekilde ilerde devrimin ayak bağı olacak «ortaçağ ideolojisi»nin yuvalarından da kurtulunmuş olurdu... Demek ki bugün Türkiye'de, merkezi iktidarda bulunan dikta oligarşisi, hakimiyetini yalnız «özel kapital» tabusu ile değil, «toprak mülkiyeti fetişi» ile de sürdürmektedir. Şu nokta açıklıkla anlaşılmalıdır ki, «toprak mülkiyeti fetişi» ifadesi, yalnız büyük toprak sahiplerinin varlığı anlamıyla kısıtlı değildir; bu ifade aynı zamanda yoksul köylülükteki «toprağın özel mülkiyetinin dokunulmazlığı» şeklindeki bir gerici ideolojik şartlanmayı da ifade eder.

Bütün bunlara göre, bugünkü Türkiye'de merkezi iktidar tarafından «toprakların parayla satın alınması» şeklindeki radikal bir reform girişiminden söz açmak, bir «tatlı burjuva vaadi»nden başka birşey değildir. Ama, merkezi iktidarın, parasız —zorla— kamulaştırma yapmasını önermek de, bir «proleter dikta hayali» peşinde havalanmak demektir...

Bugünkü —objektif— oluşumun gündeme getirdiği ve Burjuva Demokratik Devrim'in diğer alt yapısal (endüstri kesimi) ve üst yapısal oluşum gerekleriyle beraber uygulanabilecek olan, «Kırsal Kesim Reformu»nun —ana hatlarla— şekli şudur :

Tarımsal Üretim Birimlerinde İşçi Konseyleri...

Merkezi pllânlama ile, mahalli özelliklerin yurdun tümüyle ilişkileri gözönüne alınarak «Tarımsal Üretim Birimleri» seçilir; her birimde çeşitli tarımsal üretim yapılıyor olabilir. «Birim»in sınırları, âzami miktarda köylüye —yıl içinde— âzami zaman süresince çalışma olanağının sağlanması şeklinde çizilir. Demek ki bu birimlerde esas alınan «vasıfsız iş gücü», zaman zaman vasıflı emek istemeyen değişik işlere yöneltilebilir. Bu Tarımsal Üretim Birimleri'ne dahil olarak, bu birimlerde yetiştirilen tarım ürünlerini işleyen endüstri kolları —atelye veya fabrikalar— da bulunacaktır. Bu fabrikaların, vasıflı emek istemeyen bölümlerinde de, vasıfsız tarım emekçileri - değişerek - çalışabilecektir... Önceleri, tarımsal üretim birimlerinin, hem endüstri kesi-

minde, hem de arâzi makinalarında, bir kalifiye emekçiler zümresi bulunmakla beraber, üretim biriminin faaliyeti çerçevesinde bulunan eğitim kurumlarının (Bkz. Katkı, Sayı: 19, Eğitim Sorunu Hakkında) etkinliğini göstermesiyle beraber, kaliteli-kalitesiz emek farkı gittikçe azalacaktır. Üretim biriminin büyüklüğü ve varılmış bulunan üretim şeklinin gelişmişliğinin yetersiz olduğu durumlarda, aynı arâzi içinde de olsa, sayıca çok işçi çalıştıran ve modern yapıda olan bir fabrikanın, bu birime dahil edilmesi düşünülemez.

Üretim Birimi'nde toprağı olan, atelyesi, fabrikası veya makinası olan mülk sahibi şahıslar, Üretim Birimi'nin patronlar grubunu oluşturur. Nasıl örgütlenirlerse örgütlensinler, bir veya birçok patronların teşkil edeceği «hükmî şahsiyet: tüzel kişilik», karşılarında, bütün emekçiler adına muhatap olarak İşçi Konsey'ini bulacaklardır. Bu İşçi Konseyleri'nin faaliyet çerçevesi —ana hatlarla— endüstri işçilerininki gibidir. Ve bunun hakkındaki öneri, Katkı Dergisi'nin 18. sayısında (s. 12) yayınlanmıştır...

Bu «Kırsal Kesim Reformu» da, Burjuva Demokratik Devrim içinde, ancak bir Devrimci Sosyal Demokrat Parti rehberliğinde gerçekleştirilebilir.

Objektif olarak —için için— gelişmekte ve olgunlaşmakta olan Burjuva Demokratik Devrim sürecinde, böyle bir Devrimci Sosyal Demokrat Parti'nin, ortaya çıkıp inisiyatifi ele alamaması, her ne sebeple olursa olsun, ilerici yöndeki menfezlerin tıkanmış olduğunu gösterir; ki bu durum da, merkezi iktidardaki burjuva hakimiyetinin, gittikçe gerici, şoven bir zorbalık (faşizm özentisi) halini alması ve yığın atılımları üzerinde de —bütün dünyaca daha haklı görülecek— karşıtlarını doğurması ile eş anlamlıdır.

Demek ki bugün Türkiye, şu ikilemle karşı karşıyadır: Ya Devrimci Sosyal Demokrat Parti'nin doğuşu, veya en ilkel seviyeden bir vatandaş savaşı...

KOLAY VE GÜÇ

Mukaddes tefekkür hakkını çiğnemek kolay; dahiyane ürünleri, mahkeme ilâmıyle, insanlığın hâfızasından silebilmek ise güçtür.

İKİ AYDINLIK YAZARI HAKKINDA BİBLİYOGRAFİK NOT

1) Leman Sadrettin'in **Aydınlık**'ta çıkan yazıları hakkında bibliyoğrafik not.

Sadrettin Celal'in eşi Leman Sadrettin Aydınlık Dergisi'nde 921'den 924'e kadar, aralıklarla çeşitli yazılar yayınlamıştır. Bunların önemli kısmı çevirmelerdi.

İlk çevirmesi **Avdet** başlığını taşıyordu. (sayı 2, 1 Ağustos 921) Bu yazıya şu not düşülmüştü: «Macar muharrirlerinden Andre Alâtsko'nun (Harpte İnsan) ismindeki eserinden (Madlen Marks) yoldaş tarafından Fransızca'ya nakledilen bu hikâye Leman Sadrettin hanım tarafından tercüme edilmiştir.» (s. 58-61)

Üçüncü sayıda **Avdet** hikâyesine devam ediliyor: Avdet mütercem hikâye, Andrea Alâtsko ,geçen sayıdan mağbât. Muharriri : Andrea Alâtsko; terceme eden: Leman Sadrettin (s. 80-85)

Dördüncü sayıda Anatol Frans'tan bir çevirme.

Krenkebi. (1 Teşrin-i evvel 921) Yazan: Anatol Frans. Tercüme eden: Leman Sadrettin (s. 103-108). Sonu, gelecek nüshamızda.

Beşinci sayıda (1 Teşrin-i sâni 921) Anatol Frans'a devam ediliyor: **Krenkebi.** Yazan Anatol Frans. Tercüme eden Leman Sadrettin (s. 138 - 142)

Altıncı sayıda (1 Kânun-u evvel 921) Leman Sadrettin. **Öç**, yazan: Andırea Lâtesko'dan. Tercüme eden: Leman Sadrettin (s. 164-169)

Yedinci sayıda (20 Temmuz 922, s. 195'de) Vilyam Moris'in resmi ve hayatı hakkında bilgi. Bu yazının altında imza yoktur.

Aynı sayıda (s. 196) **Hiç Biryerin Hikâyeleri** başlıyor. İmza: Leman Sadrettin.

Dokuzuncu sayıda (20 eylûl 922) **Hiç Biryerin Hikâyeleri** devam ediyor. (s. 238-239)

Onuncu sayıda (1 Teşrin-i sâni 1922) **Hiç Biryerin Hikâyeleri** - mağbât - (s. 256-258)

Onbirinci sayıda (10 Kânun-u evvel 1922) **Hiç Biryerin Hikâyeleri** - mâğbât - (s. 291-293)

Onikinci sayıda (6 Kânun-u sâni 1923) **Hiç Biryerin Hikâyeleri** (Tercüme). Yazan: Vilyam Moris. Tercüme eden: Leman Sadrettin (s. 312 - 314). Bitmedi.

Onbeşinci sayıda (Mayıs 1339 - 1923) **Kadının Hakkı** başlıklı yazı yer alıyor. (s. 394 - 395)

Onaltıncı sayıda (Haziran 923) **Roza Lüksenburg** başlıklı yazı ve Roza'nın resmi. (s. 422-424)

Sayı ondokuzda (Teşrin-i sâni 1339 - 1923) **Lenin** (s. 504-507) Aynı sayıda Lenin'in eşi **Krups Kaya**'nın resmi verilmişti; ve, **İnkilâp Kadınları** başlıklı yazı sunuluyordu. (s. 507-508).

Leman Sadrettin'in Dergi'de çıkan son yazısı 27 inci sayıdadır. (Teşrin-i sâni 340-924) **Anatol Frans** başlığını taşıyor.

***

2) Aydınlık yazarlarından Vedat Bükülmez hakkında bibliyografik Not :

Şair Yaşar Nezihe Bükülmez'in oğlu Vedat Bükülmez de **Aydınlık** yazarlarındandı. Dergide İstanbul'daki işçi ve küçük sanatçıları inceleyen yazıları yayınlanmıştır.

Bunlardan biri Derginin onsekizinci sayısındadır. **İstanbul İşçi Hayatı Hakkında Tetkikler. Kasnak İşçileri.** (s. 478-479)

Teşrin-i evvel 923 tarihli nüshada yer alan bu incelemenin altında imza olarak sadece isminin baş harfi olan (V) yi görüyoruz.

Onikinci sayıdaki yazısının başlığı: **İstanbul Küçük Sanayii Hakkında Tetkikler Tezgâhtar ve Kutuculuk.**

Bu yazısının altında yazarın imzası yoktur.

KÜRSÜNÜN ŞEREFİ

Bir hatibin sözlerine, her an, bütün hayatı tanıklık edebilmelidir. Kendi sözlerine kendisi de inanmıyan, dün söylediklerine bugün gülüveren hayasız şaklabanlar hitabet kürsüsüne çıkmamalı, kürsünün şerefini olsun lekelememelidir.

HÂKİM VE MAHKÛM

Bu gün mahkûm edilen bir kitap, yarın zındandan kurtularak hürriyetine kavuşabilir; ve tarih huzurunda, en yüce hâkim mertebesine yükselir.

Hiç bir hâkim, mahkûm edeceği ölümsüz eserin, yüzyıllar boyunca, kendisini mahkûm sandalyesine mıhlamak sureti ile öc alacağını unutmamalı; ve kitapları idama gönderirken, - bu kitapların cellâdı sıfatıyla - ölümsüzlüğe kavuşacağını hatırdan çıkarmamalıdır.

Milli Kurtuluş Hareketi sırasında. Yunus Nadi'nin Ankara'da çıkardığı **Anadolu'da Yedigün** Gazetesinde Bolşevik Devrimi'ni tanıtacak yazılar yer alıyordu. Bu Gazetede, Bolşevik Devrimi'nin yıldönümü münasebetiyle **Emekçiler Bayramı** başlıklı bir yazı yayınlanmış ve Bolşeviklerin ne istediği açıklanmaya çalışılmıştı. (7 Teşrinisani 1336-1920; 2. sene No: 71-451)

Sunacağımız yazı ikinci sayfanın 3-6 ncı sütunlarında yeralmaktadır. İmza (***) dır. Yazının sonunda Manifestin meşhur ibaresi: «Bütün memleketler emekçileri birleşiniz.» şeklinde çevrilmiştir. Aynı ibâre s. 2 sü. 3 de «Bütün dünyanın emekçileri birleşiniz» biçiminde çevrilmiş bulunmaktadır.

Yazıyı aynen nakledi̇yoruz :

***

Emekçiler Bayramı
Bolşevik İnkılâbı Sene-i Devriyesi
Bolşevikler Ne İstiyorlar?

Bütün dünyayı zincir-i istibdat ve esareti altında tuttuktan sonra milyonlarca insanın sefalet ve fakrının üstüne altın yaldızlı kâşaneler kurarak milyonlarca benîbeşer yalınayak, karnı aç ve çıplak gezerken o sarayların içinde gasb ettiği servetlerle sefahat âyinleri icra eden kapitalizm ve burjuva usul-ü içtimaisine karşı birinci defa olarak kahraman Rus yoldaşların ref-i livay-i isyan ettikleri ve o yalancı ve haksız burjuva hâkimiyeti yerine emekçilerin haklı diktatörlüğünü ikame ettikleri bugün tam üç sene oluyor. Beşeriyetin istihlâsı işaretini veren bu tarihi gün bütün dünyanın emekçileri tarafından tebcil olduğu gibi biz Türk emekçilerince de ayni suretle muhterem ve muazzezdir. Bu kıymettar günde vird-i zebanımız bütün dünya emekçilerinin elele vererek menhus kapitalizmi imha etmeleri temenniyatıdır.

Bolşeviklik nedir? Yüz seksen milyonluk Rus emekçileri ne istiyorlar?

Her memleket gibi Rusya için de her ne şekilde olursa olsun Harb-ı Umumî bitecekti. Her memlekette olduğu gibi Rusya emekçileri de harbi bitirip köylerine ve şehirlerine avdet eder. Ve azçok rahat yaşayabilirlerdi. Neden herkesin ihtiyar etmiş olduğu bu tariki onlar kabul etmedi de «Bütün dünya İnkılâbı» «Bütün dünyanın emekçileri birleşiniz» düsturlarını kendilerine meş'ale-i cidal ittihaz eylediler.

Neden bugün yüzbinlerce münevver mütefekkir hayatın kıymetini anlamış, okuyup yazan amele ve köylü yeni ve kanlı bir harbe şevk ile koşuyor. Ve neden beş Kıt'a-i arzın kapitalizm boyunduruğundan kurtulmasını temsil eden beş şua'lı kızıl yıldız uğrunda seve seve feday-i cân ediyor?

Bu suallerin cevabı yüzlerce cilt kitaplarda münderiçtir. Fakat biz bunu pek hülâsa olarak burada kısaca vermek istiyoruz. Bolşevikler diyorlar ki şimdiki dünyada bütün gün ve hatta bazan gecenin büyük bir kısmını da kendi vesait-i istihsali olmayacak kadar fakir olduğundan dolayı başkasının, ticarethane, fabrika sahibinin ve sair seksen türlü müteşebbisin hesabına çalışmakta olan işçiler bu yorucu, hasta edici sa'yleri mukabilinde karınlarını tamamen doyuramadıkları, üstlerine başlarına bakamadıkları ve kışın soğuğu karşısında bütün ailesi efradı ile birlikte titremeğe mahkûm bulundukları halde o hiç birşey yapmayan ve başkalarının sırtında geçinen sahib-i sermaye kimseler parlak ziyafetler veriyor. En iyi bir surette geçiniyor.

***

BİR TEFRİKA

Anadolu'da Yenigün gazetesi, 10 Ağustos 1920 tarihli ikinci sayısında **Bakü'da** toplanan **İslâm Kongresi**'nden bahsetmişti. Altıncı sayıda Mustafa Kemal Paşa'nın beyanatını görüyoruz, dokuzuncu sayıda: Büyük Millet Meclisi'nde Şark İşleri, Mustafa Kemal Paşa'nın mühim izahatı. Onbirinci sayıda Mustafa Kemal Paşa'nın açıklamaları devam ediyor.

Altıncı sayıda **Rus Bolşevikliği** tefrikası da başlıyordu. Gazete **Bolşevik** programını da tefrika etmişti. Oniki tefrikada tamamlanan bu programı belge olarak sunuyoruz :

BOLŞEVİK PROGRAMI
Rus Komünist Bolşevik Fırkası Programı

23 Mart, sene 1919 tarihli Fırka Kongresi'nde kabul edilmiştir.

25 Teşrinievvel - 7 Teşrinisani 1917 İnkılâbı Rusya'da emekçilerin diktatörlüğünü meydana getirmiş ve fakir köylülerle emekçilerin yardımı sayesinde komünist heyet-i içtimaiyesi esaslarını kurmaya başlamıştır. Almanya ve Avusturya'da ihtilâlin tarz-ı cereyanı, müterakki memleketlerin kâffesinde emekçiler ihtilâli harekâtının tezayüdü ve doğrudan doğruya emekçiler diktatörlüğünün meydana gelmesine mâ-

tuf şûrâlar şekl-i hareketinin tevessuu ilh. göstermektedir ki bütün dünya emekçiler komünist ihtilâli artık başlamıştır. Bu ihtilâl hâl-i hazırda medeni devletlerin ekserisinde bulunan kapitalizmin gayr-i kabil-i içtinap neticesidir. Fırka'nın «Sosyalist Demokrat» ünvanını nakıs addetmessek bizim eski fırka programı kapitalist ve burjuva heyet-i içtimaiyesini gayet doğru olarak şu suretle tavsif etmiştir:

«Böyle bir heyet-i içtimaiyenin vasf-ı esasisi kapitalist istihsal şeraitine tevfikan tevhid-i servet olup bu şerait dahilinde vesait-i istihsaliyenin en fazla ve mühim kısmı adeden az bir sınıfın malıdır. Aynı zamanda ehalinin büyük bir kısmı daima veyahut vakit vakit kendi kuvve-i istihsaliyesini satmak yani kapitalistlerin esiri olarak hizmetlerine girmek ve heyet-i içtimaiyenin yüksek sınıflarına temin-i servet etmek mecburiyetini muhtevi bir vaziyet-i iktisadiyede bulunmaktadır.»

«Fennin mütemadi terakkisi sayesinde büyük teşebbüsat-ı sınaiyenin ehemmiyeti artmış ve bu suretle küçük sanayi gittikçe sıkışarak bunun sahipleri de kısmen emekçi sınıfına iltihak ve az çok ağır suretle erbab-ı sermayenin tahakkümüne girmiş olması kapitalist şerait-i istihsaliyesindeki tahakkümü gittikçe daha ziyade tevzi eylemiştir.

«Ayni suretle fenni terakki-i mütemadisi eshâb-ı sermayeye istihsal-i servet hususunda kadın ve çocuk çalıştırılması usulünü daha ziyade tevsi imkânını bahşetmiştir.

«Ayni zamanda istihsal-i servet için canlı amele kuvvetine ihtiyaç ta gittikçe ve nisbeten azaldığından amele kuvveti talebi arzdan pek çok azalmış ve binaenaleyh emekçilerin sermayedarlara karşı olan aczi ve kapitalistlerin onlardan cerr-i menfaat etmek hırsı çoğalmıştır.

«Burjuva heyet-i içitimaiyelerindeki vaziyet bu halde olup eshab -ı sanayi arasındaki rekabet dolayısiyle gittikçe daha fazla miktarda vaki olan istihsalâtın sürülmesi kesb-i suubet etmektedir.

Azçok hâd sanayi buhranları şeklinde tezahür eylemekte bulunan «fazla istihsal» meselesi neticesi olarak bu buhranları müteakıp gayr-ı kabil-i içtinap bir surette tevakkuf devreleri vukua gelmektedir.

Sanayi buhranları ile tevakkuf devreleri ufak sanayii daha ziyade imha eylemekte, ücretli amelenin sermayeye olan tâbiiyetini teşdit etmekte ve ameleyi maişet zorluğuna daha fazla bir suretle sürüklemektedir.

Bu suretle fennin terakkisile sa'yın istihsalâtın ve cemiyetin servet-i mahmiyesini tezyit atmekle beraber burjuva heyet-i içtimaiyesinde ayni zamanda müsavatsızlığın, eshab-ı servetle fukara arasındaki mesafenin, işsiz kalanların temin-i maişetten emin olamamalarının artmasına ve çalışan halk içinde gittikçe daha fazla bir kısmın birçok ihtiyacatını teminden mahrum olmasına sebebiyet vermektedir.

«Fakat burjuva heyet-i içtimaiyesine mahsus ve tenakuzların tekâmulile mütenasip olarak çalışan ve çalışmasından başkaları istifade eden kimselerin de vaziyet-i hazıraya karşı adem-i memnuniyetleri ve emekçilerin adedi artmakta ve emekçilerle müstenfiler (başkalarını çalıştırıp yiyenler) arasındaki mücadele şiddetlenmektedir.

«Ayni zamanda fennin terakkisi istihsâl-i servet vesaitini mahdut ellerde toplamak suretile kapitalist teşebbüsâtını tekâmül ettirerek kemal-i suretle kapitalist şerait-i istihsaliyesini komünist şerait-i istihsaliyesi haline ifrağ yani çalışan sınıfların beynelmilel Komünist Fırkasının son emeli olan İçtimaî İnkılâbı icra vesait-i maddiyesini ihzar etmektedir.

«Vesait-i istihsaliyedeki mülkiyet-i şahsiyeyi millet mülkü haline kalb etmekle ve hayat-ı içtimaiye azâsının her suretle terakkisini ve temin-i saadetini intaç edecek teşkilât vücuda getirmekle emekçiler inkılâb-ı içtimaîsi, heyet-i içtimaiyenin sunufa inkısamını lağv ve beşeriyetten bir kısmının diğer bir kısım tarafından çalıştırılmasına nihayet vererek tehakküm altında bulunan beşeriyeti azat edecektir.

İnkılâb-ı içtimaînin şart-ı esasisi emekçilerin diktatörlüğü yani emekçileri çalıştırıp kendilerine temin-i faide eden müstenfi'lerin her türlü mukavemetini kırabilecek kuvve-i siyasiyeye malik olmaktadır.

Emekçileri büyük ve tarihî vazifelerini ifa edebilecek bir hâle koymak emelini takip eden beynelmilel Komünist Fırkası emekçileri burjuvalara muhalif bir siyasi fırka haline vaz', onun sınıf mücadelesi tezahüratını idare, başkasının çalışmasından istifade ederek yaşayanlarla emekçiler arasındaki tarihî tehalüf-i menafii, bunun mahiyet-i tarihiyesini ve inkılâb-ı içtimaî şeraitini izah eyler.

Fakat kapitalist heyet-i içtimaiyesinde emekçilerin vaziyetindeki ümitsizliği ve sermayenin boyunduruğundan kurtulmanın bizzat emekçilerin menfaati iktizasından bulunduğunu izhar eder.

Amele sınıfının Fırkası olan Komünist Fırkası emekçiler nokta-i nazarına iştirak eden bütün çalışanları ve başkalarına temin-i menafi eden kimseleri kendi sınıflarına davet eder.

Sermayenin mahdut ellerde toplanması serbest rekabeti imha ederek yirminci asrın iptidasında (sendika, kartel, tröst) suretinde büyük ve kuvvetli sermayedar ittifak inhisarları vücuda getirmiş ve bunlar hayat-ı iktisadiyede kat'î bir ehemmiyet kesb eylemiş ve banka sermayeleri ile sanayi sermayeleri birleşerek büyük temerküzat vesair memleketlere ihracat başlamıştır.

Tröstler birkaç kapitalist devletlerden mürekkep zümreleri ellerine alarak esasen zengin devletler arasında erazi itibarile taksim edilmiş olan küre-i arzı bir de iktisaden taksime başlamışlardır. Kapitalist Devletler arasındaki mücadeleyi kızıştıran bu sermaye-i maliye dev-

ri imperyalizm devridir. İmperyalizm muharebatı, mal satacak yerler zaptı için muharebat, mevad-ı iptidaiye ve amele tedarik olunacak erazi için muharebat ilh., dünyaya hakim olmak ihtirasatı, küçük ve zayıf milletlere tehakküm arzuları hep bundan neşet etmektedir. 1914-1918 Birinci Harb-ı Umumîsi bu nevidendir.

Dünya kapitalizminin pek fazla bir halde tekamülü serbest rekabet yerine Devlet inhisar kapitalizmini ikamesi, istihsal ve tevzi-i servet teşkilâtının bankalar ve sermayedaran ittifakları tarafından tertibi, kapitalist inhisarının tezayüdü nisbetinde amele üzerindeki sendikalar tazyikinin istidâdı, emekçiler siyasî ve iktisadi mücadelâtı karşısına dikilen devâsâ müşkilât, imperyalist muharebatın tevlid ettiği vahşet, sefalet, harabî vesaire kapitalizmin iflâsını ve daha yüksek bir âlem-i iktisadiye geçilmesini gayri kabil-i ictinap bir hale vazetmişlerdir.

İmperyalist muharebatını âdilâne bir sulh ile değil, burjuva Hükümetleri arasında azçok devamlı bir sulh ile bitirmesi gayr-i mümkündür. Harb-i mezkûr kapitalizmin şimdiki derece-i tekâmülü neticesi olarak gayr-ı kabil-ı içtinap bir surette bizim nazarımızda bir harb-ı dahiliye ve başlarında emekçiler olduğu halde başkaları hesabına çalışanların burjuvalara karşı muharebesi şekline inkılâp etmektedir.

Emekçilerin gittikçe ziyadeleşmekte olan tazyiki ve bilhassa bazı memleketlerde muvaffak olmaları gayrin sa'yından temin-i maişet edenlerin mukavemetini tahrik etmekte ve bunlarca beynelmilel sermayedarlar ittifakının meselâ Cemiyet-i Akvam vesaire namile yeni şekilleri ihdas olunarak yer yüzündeki milletlerden bir suret-i muntamada istinfa olunması kararlaştırılmakta ve bütün memleketler emekçilerinin harekât-ı inkılâpkârânesinin basdırılmasına sarf-ı gayret olunmaktadır.

Bütün bu teşebbüsat kendilerini müdafaa eden fakir milliyetlerle imperyalist Devletlerin taht-ı tazyikinde bulunan milletlerin ayrı ayrı Devletler halinde harb-ı dahilî halinde birleşmelerini intaç eyliyecektir.

Bu şerait dahilinde sulh taraftarlığı, terk-i teslihât, hakem usulleri ilh. sözleri yalnız irticakârane nazariyat olmakla kalmayıp ezilen halkı doğrudan doğruya aldatmak demektir. Bu sözler emekçilerin ellerinden silâhlarını alarak başkalarından istinfa edenlerle mücadelelerinden alıkoymağa matuftur.

İmperyalizmin ve imperyalizm muharebatının beşeriyeti sevk etmiş olduğu çıkmaz sokaktan ancak emekçi ve komünist inkılâbı çıkarabilir.

İnkılâp müşkilâtı, muvakkat adem-i muvaffakiyetler, harekât-ı irticakârâne ne olursa olsun son galibiyet emekçilerindir.

Dünya emekçilerinin (fukarây-ı kâsibesinin) bu galibiyeti kat'î bir imana, kardeşçe bir ittifaka müterakki memleketler emekçi sınıfları arasında mümkün olduğu kadar ittihada lüzum göstermektedir. Şe-

rait-i mezkûre ise resmî sosyal demokrat ve sosyalist cereyanlarının başında ihraz-ı muvaffakiyet eden burjuva taklidi sosyalizm ile tamamen iftirak etmeden ve onunla kat'î bir surette mücadeleye girişmeden mümkün değildir.

İdare-i maslahat sosyalistliği, şovenist sosyalizmi, alelumum ve bilhassa 1914-1918 imperyalist harbi esnasında müdafaa-ı vatan kelimât-ı kâzibesi altında hırsız milli burjuvaziyaların menafiini muhafaza için lakırdıda sosyalizm ve fiiliyatta şovenizm işte bu yoldaki taklitleridir. Müterakki Kapitalist Devletlerini zayıf müstemleke milletleri taht-ı tahakküme alarak bir sirkatten husule gelen fazla servetlerle sosyalist cereyanları rüesasını satın almaları ve onlara hal-i sulhte refahlı bir vaziyet temin etmeleri bu yalancı sosyalist cereyanlarını meydana getirmektedir.

İdare-i maslahat sosyalistleri ve şovinist sosyalistler burjuvaların hâdimleri oldukları için, doğrudan doğruya sınıf düşmanlarıdır. Bunların düşmanlığı bilhassa şimdi kendilerinin kapitalistlerle birleşerek gerek kendi memleketlerinde ve gerek diğer memleketlerde emekçilerin inkılâpkâr hareketlerini bastırmağa çalışmaları ile de tezahür etmektedir. Hemen bütün kapitalist devletlerde görülmekte olan ve «merkezi» cereyanı da sosyalizmin bir sahte kısmıdır. Bunlar şovinist sosyalistlerle birleşmeye ve iflâs etmiş olan İkinci Enternasyonal'i ihya eylemeye çalışarak ikisi arasında tereddüt etmektedirler.

Emekçileri kurtarmak için yapılan mücadelede onlara rehberlik eden sınıf Üçüncü Komünist Enternasyonali'dir. Rus Komünist Fırkası da bunun müfrezesidir. Bu Enternasyonal eski Komünist Fırkalarının muhtelif memleketlerdeki hakiki emekçi kısımlarından, bilhassa Almanya'da teşekkül etmiş ve suret-i kat'iyede Moskova'daki Mart 1919 Kongresinde teessüs eylemiştir. Komünist Enternasyonal'i yalnız ismile marksizme mensup olmayıp bütün fikrî ve siyasî harekâtında (Karl Marks'ın inkılâplar vesayasını, burjuva idare-i maslahat taklitlerinden âzâde olarak meydan-ı fiile çıkarmağa gayret etmektedir.

Emekçiler diktatörlüğü mekasid-i hakikiyesini ekseriyet ehalisi ufak burjuva sınıfına mensup olan Rusya'ya tatbiken (Rus Komünist Fırkası) bunları bervech-i âti tekarrür ettirmiştir.

Siyaset-i Umumiye	(8 madde)
Milliyetlerin Münasebatı	(9 uncu mad.)
Umur-u Askeriye	(10 uncu mad.)
Umur-u Adliye	(11
Maarif-i Milliye	(12
Umur-u Mezhebiye	(13
Umur-u İktisadiye	(9 maddeden mürekkep)

Köy İktisadiyatı	10 uncu madde
	12 inci madde
Tevzi-i Servet	13 üncü madde
Meskûkât ve Banka Umuru	14 üncü madde
Maliye İşleri	15 inci madde
Mesken İşleri	16

Muavenet-i İçtimaiye ve Mesken Muhafaza-ı Mesaî Sıhhati Milliyenin Muhafazası

ARENAYA ARMAĞAN

Bizler, düşünce özgürlüğünü uzak yıldızlarda geçen bir masal gibi dinleye dinleye büyümüşüzdür.

Bizde, eline kalem geçirip de tefekkür serüvenine atılma deliliğine kalkışan yurttaş, ya kaçakçılık yapmışcasına suçlanıp damgalanacak; ya cambazlar gibi tehlikeli perendeler atacak; yahut da gladyatörler gibi kanlı kellesini arenaya armağanlayacaktır.

976 MART'INDAN KATKI

2 - **Şubat:** «Hayali Mobilya» diye adlandırılan olayla ilgili olarak Karadeniz Ereğlisi Cumhuriyet Savcılığı Başbakan Demirel'in yeğeni Y.K. Demirel hakkında bundan önce soruşturma açmıştı. Açıklandığına göre Sulh Hukuk Mahkemesi «tutuklama» kararı vermiştir.

2 - **Mart:** Arjantin basını Başkan Peron'un bir darbe ile devrilip devrilmemesi konusunu açıkça tartışmaktadır.

3 - **Mart:** İskenderun Demir Çelik Fabrikasında çalışan 4.000 işçinin BOYKOT'a girişmek için rapor almağa başvurduğu bildiriliyor. Ayrıca daha 10.000 işçinin de BOYKOT'a katılacağı ve işçilerin «sosyal hakları»nı alamadıkları için bu yola başvurdukları gelen bilgiler arasında... - **«Toprak İşgalleri»nin önlenmesiyle ilgili olarak bir kanun tasarısı hazırlanmıştır. Bu konudaki sorunlara müdahale yetkisini Vali ve Kaymakamlara veren ve mevcut yetkilerini genişleten bu tasarıya göre bu fiile girişenlere 1 ilâ 3 yıl arasında hapis cezası verilecektir. Ayrıca «tahrik ve teşvikçiler»e veya «ideolojik nedene bağlı toprak işgalleri»ne karşı da müeyyide getirilmektedir. Bu konu ile ilgili olarak ihtilafları çözümlemekle görevlendirilecek «komisyon»lar kararlarını 15 gün içinde hükme bağlayacak ve bu kararlar «kesin» olacaktır. Bu «komisyon kararları»na karşı başvurulacak «Danıştay yolu» dahi kapalıdır. «Toplu halde yapılan işgaller» ayrılmakta, «özel mülk», «zilyetlik» ve «devlet arazileri»nin işgali ayrı ayrı belirtilmekte ve suç sayılmaktadır.**

KATKI'nın Notu: Bu tasarı «eşkiyalık»la «devlet yönetme»yi, «hukuk»la «zorbalık»ı aynı sanan ve sayan bir burjuvazinin dünya görüşünü göstermesi bakımından ilginçtir. Zorla Hazine arazilerini «gasbeden» veya «zilyetliklerine geçiren»lerin varlığı kabul edilmekte ve bu tür araziler üzerinde «ağalık» yapanların bunu sürdürmeleri istenmektedir. Eşkiya, ilk baskınında neyi ele geçirdiyse...

Ayrıca CHP'nin bu tasarıya hiç bir tepki göstermemesi de çok ilginçtir.

4 - Mart :Air İtalia firmasının T. Hava Kuvvetleri'ne 30.000 TL'lık bağış yaptığı ve bununla ilgili olarak adı geçmesi üzerine Hava Kuvvetleri Komutanı Emin Alpkaya görevinden istifa etti. - CHP'li olan İzmir Kasaplar Derneği Başkanının, Et ve Balık Kurumu'nu dolandırıp 100 milyon liralık zarara soktuğu açıklanmıştır.

6 - Mart: AP eski milletvekili olan Şadi Binay'ın 20 milyon liralık gümrük malını zimetine geçirdiği ve bu nedenle tutuklandığı açıklandı.

8 - Mart: CHP milletvekillerinden S. Genç, Milli Savunma Bakanına bir soru önergesi vererek (özetle) aşağıdaki konuları sormuştur:

«1 — Yirmi yıldır İngiliz pasaportu ile Türkiye'de olan ve ENİ ile Pirelli Tröstlerinin temsilciliğini yapan John Benda'nın, İngiliz Gizli Servisi ile bağı bulunduğu, Mafia ileri gelenlerinden Kosta Benda'nın ağabeysi olduğu, ve MC Hükümetinin ileri gelenlerinden biri ile ciddi ilişkiler kurduğu söylenmektedir. Doğru mudur? 2 — Benda'nın eski DP ve özellikle D.İ. Bakanı Zorlu ile ilişkide olduğu ve Zorlu'ya, komisyon aldığı için, «Bay yüzde 10» dendiği siz CHP M.Y.K. üyesi iken tarafınızdan açıklanmıştır. Bunu belgelerle açıklayabilir misiniz? 3 — 1961' de M.B.K.ce sakıncalı kişi olarak görülen ve Silahlı Kuvvetlerin J. Benda'ya karşı dikkatli olmaları ve ilişkilerini kesmelerini öneren genelgeyi açıklar mısınız? 4 — K.K. Komutanlığı için 50 adet İtalyan «Agusta Bell» helikopterinin temsilcisi J. Benda mıdır? Irak - İskenderun boru hattı müşavir firması «Saipem»in J. Benda ile ilişkisi nedir?»

9 - Mart: İspanya'da polisin işçilere karşı olan davranışını kınamak için 200.000 işçinin birden greve gittiği bildiriliyor. - Fransa'da İl Genel Meclisi Üyeleri seçimlerinde oyların % 56 sını sol cephe almıştır. - ABD yetkililerinin (Ford, Kissinger, Haig vb.) son dönemde sık sık Avrupa Komünist Partilerini eleştiren ve onların katılabileceği bir hükümete karşı çıkan demeçleri Fransız Hükümeti tarafından eleştirilmiştir. İlk sert tepki Fransız Sosyalist Partisi'nden gelmiş ve Hükümete bu konudaki resmi görüşünü sormuştur. Özellikle NATO Başkomutanı General A. Haig'in, komünistler aleyhindeki demecinin onaylanmadığı ve «askerlerin politikadan uzak kalmaları ve politik demeç vermemeleri gerektiğini» bildiren F. Dışişleri Bakanı ayrıca «iç işlerine dışarıdan müdahale edilmesini de kabul etmeyeceğini» açıklamasına eklemiştir.

10 - Mart: Diyarbakır - Bismil kazasında Harmanlı Köylüleri bir ağa tarafından «gasbedilen» hazine arazilerini İŞGAL etmişlerdir. Köylüler, araziye girmek istiyen bilirkişi ve jandarmaların köye girmesine engel olmuşlardır. Kaymakam, köye daha çok sayıda jandarma ile gidilerek zorla girileceğini açıklamıştır.

11 - Mart: Rasyonel Fabrikası'nda sendika ile patron arasındaki uyuşmazlık nedeniyle işçiler BOYKOT'a başlamıştır. Patron önce 6 sonra 25 işçiyi işten atmıştır. İşçiler ayrıca patronun kendilerine silah çektiğini bildirdiler. - Kardeş Elektrik'te 67 işçinin 23 ocaktan beri süren BOYKOT'u dolayısiyle kurdukları çadırlar patronun isteğiyle jandarmaca sökülmüştür. - FKÖ Lideri Arafat «Lübnan olaylarını CIA'nın desteklediğini ve bu olayların siyonizm ve emperyalizm tarafından programlandığını, amacının ise Lübnan'daki FKÖ'nü yoketmek olduğunu» açıklamıştır.

12 - Mart: Eskişehir Savcı Yardımcısı, MHP ve Ülkü Ocaklarının devlet otoritesini sıfıra indirdiklerini söylemiştir. - ABD Dışişleri Bakanı Kissinger, Batı Avrupa Komünist Partileriyle ilgili olarak yeniden açıklama yapmış ve bu partilerin «iktidara gelmelerini istemediğini ve böyle bir duruma yabancı kalamıyacaklarını, zira bu partilerin savunmaya daha az yer vereceklerini» söylemiştir. - 440 sayılı yasayla kurulmuş İktisadi Kamu Kuruluşları yasasında bazı değişiklikleri kapsayan ve «siyasal iktidarlar tarafından atanacak kişilerin yanı sıra, eşit sayıda işçinin yönetime katılmasını» öneren bir yasa tasarısı CHP Milletvekili Engin Ünsal tarafından hazırlanmış ve Meclis Başkanlığına sunulmuştur. Ünsal önerisinde «İşçinin yönetime katılması» ve «endüstriyel demokrasinin» sağlanması için bunun gerekli olduğunu anlatarak şöyle devam etmektedir: «Kamu kuruluşlarında yönetici bürokratların söz ve yönetim hakkını kabullenmek, buna karşılık üretim sürecinin gerçek ağırlığını taşıyan emekçilere o iş yerinin yönetiminde aynı hakları tanımamak, çalışma barışını zedeleyen, emekçinin üretime katkısını azaltan ve emekçi ile işyeri arasında bir yabancılaşma sağlayan nitelikte bir işletmecilik uygulamasını yansıtır.»

13 - Mart: CHP içinde, Partinin Merkez Yürütme Kurulu'na seçilecek bir üyelik için oluşan olaylar ve Genel Sekreter Eyüboğlu kliğine karşı seçimi kaybeden Baykal'ın, Mustafa Üstündağ'la birlikte, Genel Sekreter Yardımcılığından istifa etmeleri ile ilgili olarak CHP içinde «sol-

grup» olarak tanınanların sözcüsü durumundaki Şükrü Koç bir açıklama yapmıştır: «Bir kere şunun grubu bunun ekibi diye bir sınıflandırma yapmak gayri ciddidir. Genel Başkanımızın da bir grup toplantısında yaptığı değerlendirmeye biz de katılıyoruz. CHP'de merkezciler ve sol kanat vardır. Biz sol kanadı temsil ediyoruz. Merkezciler, son zamanda yönetimi ele geçirmede ikiye ayrılmışlardır. Bize göre Deniz Baykal ile O. Eyüboğlu arasında sol yönünden bir fark yoktur. Biri ne kadar soldaysa, öteki ondan daha az soldadır, denilemez. Sağcıdırlar da demiyoruz. Ama gerçek anlamda solcu biziz ve solu temsil ederek örgüte bu şekilde kendimizi tanıtıyoruz. D. Baykal Maliye Bakanı olarak Osmanlı Bankasını milli bir banka yapma olanağını kullanamamıştır. Ben buna nasıl solcu derim? Bir bankanın kredileri için kendisine ihbarlar yapıldığı halde, denetimden geçirmemiştir. O. Eyüboğlu ile çatışmamız da aynı şekildedir. Hükümeti bozma konusunda her ikisinin payı vardır, ama bizim suçlamamız bu yönde değildir. Şimdi kurultaya demokratik mücadele ile gidiyoruz. Biz, sol olarak gireceğiz. Karşımızda ikiye ayrılmış merkezciler olarak, birleşirler mi, birbirlerini tasfiyede kim başarı sağlar, bizi hiç ilgilendirmez. Bir de şunu belirteyim, bizim grupta lider yoktur. Kırıkoğlu nasıl denilebilir? Lider yok ki... Biz solcu olarak CHP yönetimine talibiz. Örgüt bize görev verirse ekip olarak çalışırız. Yönetimde ekip çalışması daha yararlıdır, lider aramıyoruz. Sol kanatta lider bellidir. Partinin Genel Başkanı liderdir. Kırıkoğlu grubu, Genç ekibi, Koç ve arkadaşları denilmemelidir. Hepimiz aynı inanç içindeyiz. Son çatışmada da tarafsız kalarak, durumu dışardan izledik, izlemeye de devam edeceğiz. Biz sol bir parti olarak fikir çatışmaları içinde yönetime kimin geleceğinin saptanmasından yanayız. Kim Kurultaya, tüzükte belirtilen demokratik solda fikir sahibi olarak hazırlıklı olursa, biz onlarla tartışacağız. Yine son istifalara değineyim. Her iki taraf da fikir ayrılıkları içinde olmadıklarını, yöntem ayrılıkları olduğunu söyledi. Genel Başkan da bunu belirtti. Tekzip etmediklerine göre, demek ki sol-sağ çatışmaları yok, yönetimi ele geçirme kavgası yaptılar. Bunlar bizim dışımızdadır.»

14 - **Mart:** Değişik firmalara ait ve ihraç edilen malların bedelleri üzerinden alınan «vergi iadesi» ile ilgili olarak 10 milyonluk bir yolsuzluk daha saptandı. - Daha önce Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yayınlanan «CIA'da Kim Kimdir?» adlı kitapta, Amerikan İşçi Sendikaları Konfederasyonuna bağlı olarak Latin Amerika ve Asya'nın çeşitli ülkelerinde faaliyet gösteren Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsünün Türkiye temsilcisi Emanuel Bogss'un CIA ajanı olduğu açıklanmaktadır. Türk-İş'in isteği üzerine kurulan ve Türk-İş'le ortaklaşa çalışan Ensti-

tü'nün Türkiye Bürosu 1972'de kurulmuştur. Yapılan anlaşmaya göre Enstitü'nün amacı: «Türk-İş'in Türk işçilerinin ekonomik, sosyal, kültürel sorunları uluslararası hür ve demokratik sendikacılığın temel felsefe ve prensipleri çerçevesinde çözümleme çabasına katkıda bulunmak...» diye belirlenmiştir. Katkıda bulunulacak konular: «işçi eğitimi, yüksek seviyede sendikacılık eğitimi, mesleki eğitim, toplum kalkınması programları (rehabilitasyon, işçi sağlığı, beslenme, aile planlaması vs), kooperatifler kurulması, işçi sosyal güvenlik ve işçi refahı sistemleri üzerinde çalışmalar, tarım işçilerinin eğitimi ve teşkilatlandırılması, toplumun ve işçi hareketlerinin yararlanmasını temin amacıyla Türk-İş Genel Merkezinde bir sendikal araştırma merkezi kurulması ve ekonomik doneleri muhtevi kütüphane teşkili, Türk-İş Genel merkezinde bir dış münasebetler dairesi teşkili...» şeklinde sıralanmaktadır. AAFLİ'nin Türkiye Direktörü E. Bogss «Türk sendikacılık ve işçi hareketi hakkında araştırmalar ve çalışmalar yapmakta» ve sık sık Amerika'ya gitmektedir... - İstanbul Telefon Başmüdürlüğünde Yeni Haber-İş Sendikasına bağlı 850 işçi greve başladı. - İ. Rasyonal Madeni Eşye Fabrikasında BOYKOT sürdürülüyor. - 1974 yılında İhsan Sabri Çağlayangil (Şimdiki Dışişleri Bakanı) ile yapılan bir konuşma Politika gazetesinde yayınlanmıştır. Konuşmanın bir bölümü aynen şöyledir: «... Türkiye kendi istihbaratını güçlendirmek için İsrail istihbaratı ile Amerikan istihbaratı ile İran istihbaratı ile daimî ve organik münasebetler içindedir...

Şimdi istihbaratçılar Amerikalılarla organik münasebetler içinde olduğuna göre, AMERİKALI, ŞU ADAM BENİM ADAMIM ŞUNU YERLEŞTİRELİM SOLCULARIN ARASINA DİYE RAHATÇA İŞBİRLİĞİ YAPABİLİR.

(Yabancı istihbarat örgütünden esinlenen) İstihbarat Başkanı da gelir kendi Hükümet Başkanına, «Bizim Telaviv'deki toplantımıza ilişkin konuları konuşacağız» der. Haber de getirir şöyle dendi böyle dendi diye.

Sonra hiçbir istihbaratçı herhangi haberi her yere götürmez. Dışişleri Bakanına başka söyler Devlet Reisine başka söyler, Genelkurmay Başkanına başka söyler. İstihbarat bünyesindeki profesyonel dejeneresans (soysuzlaşma) her hareketin tesiri altındadır. İstihbaratçı kendi gözünde mühim adamdır. Herkesten çok mühimdir... Her şeye de kâdirdir... Bu kompleks istihbarat işiyle uğraşanların hepsinde, en başından kahvecisine kadar aynıdır...

... Şimdi sorunuza dönelim. Şimdi nasıl yapar CIA? CIA yapar, organik bağlariyle yapar. Sözünü ettiğim psikoloji vardır istihbaratçıların arasında.

Benim istihbarat şefim kendisi farkında bile olmadan CIA benim altımı oyar.

Elinde imkân var (yabancı) adamın. Girmiş, enfiltre benim içimde.»

— ABD'nin İtalya Büyükelçisi J. Volpe, İtalya'da «komünistlerin iktidara geçmeleriyle ilgili olarak bir uyarıda bulunmuş ve «Birleşik Amerika'nın İtalya'ya yaptığı yardım, bir dosta yaptığı yardım çeşidinden olacaktır. Şu şartla ki, bu dostun da taahhütlerine saygılı olması gerekir... Bununla birlikte herkes yolunu seçmekte özgürdür.» demiştir.

15 - Mart : Ege Üniversitesi eski Rektörü Prof. Mustafa Uluöz «Bu memlekette yaşamaktansa ölmek daha iyidir» diyerek kendini Ziraat Fakültesi laboratuarında asarak intihar etmiştir. — Ceyhan-Sarıbahçe Köylüleri, Hazineye ait 1242 dönüm araziden 225 dönümünü ekip işlemeye başlamışlardır. Aynı çevrede yine Hazineye ait 5 bin dönüm toprağı «gasb» edip ekmekte olan bir ağa ailesi aleyhine hazinece «Men-i Müdahale ve Ecrimisil» davası açılmıştır. Oysa köylüler, kendi işledikleri toprağın kirasını ödemek istediklerini ilgililere bildirmişlerdir. Bunun üzerine ağalar köylülerin işledikleri toprakların kendi «zilyetlikleri»nde olduğunu ileri sürmüş ve valilik ve kaymakamlığı bu konuda yanlarına alarak, jandarma zoruyla toprağı boşalttırmak üzere köye gitmişlerdir. Köye jandarmayla gelen ağalar, köylülerin ektiği ekinin yeşermiş olmasına aldırmayarak traktörle araziye girmiş ve ekini ezdirmiştir. Müdahale etmek istiyen köylüleri jandarma engellemiş ve (10) unu gözaltına almıştır. Köylülerin karakolda dövüldüğü bildiriliyor. Ceyhan Kaymakamı İ. Nihat Özgen «Jandarmaya karşı koyan işgalci köylüler hakkında gerekli kanuni işlemin yapılacağını» açıklamıştır. - Arjantin'de Peron Hükümetinin iktisadi politikasını eleştiren 100.000 işçi «grev»e gitmiş ve %50 zam istediklerini bildirmişlerdir. Olaylarla ilgili olarak bir sendika liderinin ölü bulunduğu açıklandı. — Tayland Başbakanı Cukrit Promaj, ülkesinin öğrenci liderleriyle bir görüşme yapmış ve «20 Marta kadar ABD askerlerinin ülkesini terketmesini» istemiştir. Başbakan aksi halde kendisinin de öğrencilerle yürüyüşe katılacağını veya BM nezdinde protestoda bulunacağını açıklamıştır. — İngiltere ile İzlanda arasında balıkçılık sınırı ile ilgili olarak çıkan sürtüşmeden sonra İngiliz gemilerinin kıyılarına müdahalesini protesto eden solcu göstericiler NATO'ya ait bir üssün bütün yollarını keserek üssü kuşatmıştır.

16 - Mart : Bulgaristan'ın Lefkoşe Büyükelçisi Popof, düzenlediği basın toplantısında yaptığı konuşmada: «Bulgaristan Hükümeti Kıbrıs Hükümetinin Birleşmiş Milletlerde girişeceği her hareketi hatta Kıbrıs'la ilgili B.M. kararlarını Ankara'nın hiçe saymaya devam etmesi halinde, Türkiye'ye karşı müeyyideler uygulaması için öne süreceği bir isteği desteklemeye hazırdır. Bulgaristan hükümetinin Kıbrıs hükümetince öne sürülecek böyle bir isteği desteklemesine olanak sağlayacak havayı Birleşmiş Milletlerde yaratmak, Kıbrıs Hükümetine düşmektedir. Müeyyideler uygulanması isteğinin öne sürülmesi, çözüm şekline ve yaratılacak koşullara bağlıdır: Türk Hükümetinin Kıbrıs'la ilgili BM kararlarına uymamaya devam etmesi halinde, Bulgaristan'ın ne yapacağı sorusu birçoklarının zihnini kurcalayan bir sorudur. Her şeyden önce Kıbrıs sorununun çözümü için bütün barışçı yolların denenmesi önemlidir. Türkiye, BM kararlarını sonsuza dek hiçe sayamaz. Ve bu tutumun kendisini düşürdüğü yalnızlık içinde sonsuza dek kalamaz. Türkiye'nin yapayalnız kalması, onu Kıbrıs sorunu üzerinde tavizler vermeye mecbur bırakacaktır.» demiştir. Bulgar Büyükelçisi, Kıbrıs sorununun NATO çerçevesinde değil, BM çerçevesinde çözümlenmesi gerektiğini belirterek konuşmasına şunları eklemiştir:» Biz, çeşitli Balkan sorunları ve özellikle Kıbrıs'ı Balkanlar bölgesinin bir parçası saydığımızdan, Kıbrıs sorunu üzerindeki görüşlerimizi geçenlerde Sofya'ya yaptıkları ziyaret sırasında Türkiye Başbakanı Demirel'e ve Dışişleri Bakanı Çağlayangil'e anlatmış bulunuyoruz.»

— DİSK'e bağlı Hür Cam - İş Sendikası üyesi ve Topkapı Şişe Cam, Teknik Cam, Gökyiğit Cam, Cam İşleme, Mersin Anadolu Cam Sanayii işyerlerinde çalışan 6.000 işçi bir günlük YEMEK BOYKOT'u yapmıştır. Boykot, Çalışma Bakanlığının yetki ile ilgili olarak yapılan baskıyı protesto için yapılmıştır.

17 - Mart : Kadıköy Opera Sineması işçileri işverenin habersiz ve tazminatsız olarak sinemayı satmak istemesi üzerine BOYKOT'a başlamış ve sonra sinemayı İŞGAL ederek hakları verilmedikçe teslim etmeyeceklerini açıklamışlardır. — İngiliz İşçi Partisi Başkanı ve Başbakan H. Wilson Partisinin sol kanadından, izlediği ekonomi politikayla ilgili olarak kendisine yöneltilen ağır ve sürekli eleştiriler yüzünden, görevinden «istifa» etmiştir.

18 - Mart : CHP İzmir Milletvekili S. Genç ve 34 milletvekili arkadaşının Millet Meclisi Başkanlığına verdikleri önergede **«CIA'nın Türkiye'de bulunan görevlilerinin kimlikleri ve görevlerinin neler olduğunu açıklanmasını»** istemişlerdir. Ayrıca önergede «Alman General Horst

Wendler'in basın yayın organlarına verdiği Plan 0/1 e göre CIA örgütünün İstanbul dolaylarında komando ve gerilla birlikleri yetiştirecek gizli bir program hazırladığı» bildirilmekte ve «Aynı yıllarda MHP'ye bağlı Gençlik Kolları ve Ülkü Ocakları, MHP'nin denetiminde yurdun çeşitli yörelerinde kamplar açmıştır ...12 Marttan sonra ilerici ve devrimci kıyımında kontr-gerilla örgütü önemli görev yapmış, günümüzde de yapmaya devam etmektedir. Alman generalinin kurulacağını açıkladığı kamplar ile MHP'nin açtığı kampların aynı olup olmadığı...» sorunu üzerine de dikkat çekilmektedir. — Maliye Bakanı Y. Ergenekon «Danıştay kararlarını uygulamadığı» için üyesi bulunduğu «Mülkiyeliler Birliği»nden ihraç edilmiştir. — F. Almanya Hükümetinin «kritik bölgelere silâh satışını yasaklayan kararı» dolaylı olarak çiğnenmekte ve silâh satışları silâh imâl eden şirketlerce sürdürülmektedir. Diğer ülkelerin şirketleriyle anlaşarak parça imalâtı yapan bu şirketler, diğer şirketlerin de bu parçaları birleştirerek sattığı bildiriliyor.

19 - Mart: Hava Kuvvetleri Muhabere ve Elektronik Dairesi Başkanı Tuğgeneral Mustafa Gürge hakkında «yabancı şirketlerden rüşvet aldığı» gerekçesiyle soruşturma açılmıştır.

20 - Mart : İ. Ü. Doçenti S. Tanilli'nin ders kitabında «komünizm propogandası» yaptığı ihbariyle hakkında dava açılmasını kınayan 774 parlamenter, Prof. Yazar, vb. Aydın «ihbarla bu tür dava açılmasını bir bildiriyle kınamışlardır. — Sağmalcılar Cezaevinde «mahkümlar» iki kez ayaklanmıştır. Sağmalcılarda bazı «imtiyazlı» kişilere sık sık izin verildiği veya gece serbest bırakıldığı bildiriliyor.

— 1974 yılında Türkiye'nin «Kıbrıs Barış Harekâtı» sırasında Yunanlı General Yuannidis'in «Hedef İstanbul olmak üzere Türkiye'ye taarruz emri» verdiği açıklandı. — Fransız Sosyalist Partisi Lideri Mitterand, yerel seçimlerde sol kanadın kazandığı başarıdan hemen sonra ABD Paris B. Elçiliğini ziyaret ederek «ABD»nin Avrupa sosyalist - komünist koalisyonu fikrine alışması gerektiği»ni bildirmiş ve ABD yetkililerinin bu konudaki demeçlerini kınadıklarını açıklamıştır. — Rüşvete adı karışan sivil ve askerlerin «görevlerinden istifa etmesi» bağımsız Milletvekili M. Ali Arsan tarafından istenmiştir.

21 - Mart : Ankara 1 Nolu Sıkıyönetim Mahkemesinin «ölüm cezası»na çarptırdığı Caner Gücal, Hakan Tekinalp, Selçuk Eralp ve Timur Ertekin'in haklarındaki bu karar Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'nca bozulmuştur. Daireler Kurulu bozma gerekçesinde «sanıkların ifadele-

rinin emniyette işkence ile alındığı» belirtilmekte ve bu tür ifadelerin «geçerli delil sayılmayacağı» eklenmektedir. — **Federal Almanya'da «işçilerin büyük fabrikaların yönetiminde söz ve karar sahibi olmaları»** nı öngören bir kanun parlamento tarafından kabul edilmiştir. Bu kanuna göre, 2 binden fazla işçi çalıştıran işyerlerindeki **«Denetleme Komiteleri»nde hisse sahipleri ve işçiler eşit ölçüde temsilci bulunduracaktır. Denetleme Komiteleri, fabrikalara önemli yöneticileri atamak ve denetlemek görevini yürütmektedir. Komite, ayrıca büyük harcamaları kapsayan programların uygulanmasında söz sahibidir.** F. Almanya'da bu tür işyeri sayısı (kanun kapsamına giren) nın 650 olduğu bildiriliyor.

22 - Mart : Pazar günü başlayan TSİP Partisinin 1. Genel Kongresini, CHP Genel Sekreteri **Eyüboğlu bir telgrafla kutlayarak «başarı» dileğinde bulunmuştur.** — Tayland Başbakanı'nın sert tepkisi ve ülkesindeki ABD üslerini kapatma kararı almasından sonra, Amerikan Hükümeti bu ülkedeki askerlerini geri çekmeyi kabul etti.

23 - Mart : MSP Başkan Vekili Kazan, Turgutlu Belediye Seçimleri dolayısiyle yapılan bir toplantıda, AP'lilerin kendisine hücum etmeleri üzerine bir demeç vermiş ve «anarşiyi sulayıp yetiştiren AP'dir» demiştir. — DP Grubu Meclis Başkanlığına bir önerge vererek «1973 seçimlerinden beri parti değiştiren, partilerinden ayrılan, hükümet kuruluşu ve Meclislerde yapılan oylamalara Grup kararlarına rağmen katılmayan milletvekillerinin yakınlarının ve akrabalarının her türlü mal varlığı, ticari faaliyetleri, alınan teşvik komisyonculuk ve müteahhitliklerinin açıklanması için bir Meclis araştırması açılmasını istemiştir. — ABD kamuoyunda Şili rejimi aleyhindeki kampanya kuvvetlenmekte ve Şili'deki insan haklarının bir «facia» olduğu bildirilerek, bu ülkeye yapılan her türlü askeri yardımın kesilmesi istenmektedir. — Dericilikle ilgili 88 işyerinde, Türkiye'de ilk kez grev kararı alınmadan «lokavt» ilan edilmiştir. Lokavtın 2500 işçiyi kapsadığı ve bu işçilerin haklarını almak için BOYKOT yapacakları bildiriliyor.

24 - Mart : Türk - İş'in bazı sendikalardan Güçlendirme Vakıfları için toplanmış paraları Vakıflara vermediği ve bu nedenle savcılıkça soruşturma açıldığı açıklandı. — İtalya'da Lockheed skandalı ile ilgili olarak eski Hava Kuvvetleri Komutanı tutuklandı. Aynı olayla ilgili olarak Japonya'da fanatik bir pilot'un skandala adı karışan bir kişinin evine «intihar dalışı» yaptığı, pilotun öldüğü, ilgili kişiye birşey olmadığı bildirildi. — ABD Dışişleri Bakanı Kissinger, «Afrika'da yeni maceralara girişirse, Küba'nın işgal edilebileceği» tehdidinde bulunmuştur.

25 - Mart : Mersin Belediye Başkanı (CHP'li) ve Encümen Üyeleri, hakkında «Belediye hizmetleri götürerek halka elektrik ve su sağladıkları» gerekçesiyle soruşturma açılmıştır. İmar ve İskân Bakanlığı Başmüfettişi Muzaffer Tanrıöver tarafından hazırlanan rapora göre, bu kişilerin TCK hükümleri saklı kalmak koşulu ile 500 liradan 5000 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılması gerekir. — Arjantin Devlet Başkanı Bayan İ. Peron, Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlarının katıldığı bir cunta tarafından bir «darbe» ile devrilmiştir. — Hükümeti düşürmek için CHP tarafından verilen «yolsuzluk» gensoru önergesinin, gündeme alınması, TBMM'nce reddedilmiştir.

26 - Mart: «Esbak Gökâlpcı pan-turanist, sâbık **Aydınlıkçı marksist,** daha sonra **Kadrocu**'luktan mütekait —ve cuntacıların akıl hocası— toprak ve emlâk sahibi emekli yüksek bürokrat **Şevket Sureyya Aydemir»** öldü.

Sahibi: A. E. Güran; Yazı İşleri Sorumlusu: Nuray Güner; Aylık Siyasî Dergi - Her ayın ilk haftasında çıkar - İlân kabul etmez - Yazışma adresi: Evkaf Sokak No. 17/11 Çemberlitaş/İstanbul Gönderilen yazılar yayınlansın veya yayınlanmasın geri verilmez - Yıllık Abone 50.— Altı Aylık 30.— TL.

Dizildiği yer ALTUĞ Matbaası, Basıldığı yer UFUK Matbaası.

Genel Dağıtım: Yazışma adresi.
İstanbul dağıtım : TAN DAĞITIM
Başmuhasip Sok. Aras İş Hanı No: 5/201 - -Cağaloğlu — İSTANBUL